

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Det er jo en debat om et konkret lovforslag. Hr. Helge Sander for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg skal gøre det kort, for jeg kan bede fru Pernille Frahm om at rekvirere min indledende tale. Der tror jeg at jeg formulerede mig meget præcist vedrørende de holdninger, der ligger til grund for, at vi mener, at lige akkurat det forslag, der behandles her, er et vældig, vældig fint udgangspunkt for fordelingen af disse tips- og lottomidler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 96:

Forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven) og andre skattelove. (Kapitalafkastordningen og forenkling af virksomhedsordningen).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 17/11 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Dette forslag kan sikkert ikke aftvinge så mange bemærkninger som det forrige. Det berører dog alligevel ganske mange mennesker. Forslaget – jeg tror næsten, jeg varslede det tidligere på dagen under skatteforespørgsels-

debatten – er virkelig et forenklingforslag. Det er blevet til som resultat af en aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, og vi synes, det har været et spændende arbejde at være med i. Jeg skal takke for både den inspiration og den meget kraftige medvirken, der har været fra den daværende skatteministers og Skatteministeriets side for at finde frem til nogle virkelig holdbare løsninger på området.

Der er tale om, at mindre virksomheder med mindre overskud hidtil har været delvis afskåret fra at anvende virksomhedsordningen, som sådan set passede fint til dem, men som var så kompliceret at komme ind i, at det gav en række store udgifter til revisorbistand, og med deres mindre overskud har der ikke været en så stor fordel at hente, at de har kunnet betale revisorregningen. Det vil sige, at de i virkeligheden er blevet holdt uden for den begunstigede ordning, som virksomhedsordningen er.

Det har ikke på nogen måde været meningen, at nogen skulle holdes udenfor, så derfor er der nu lagt op til en enkel behandling, hvis man vil holde sig til en kapitalafkastordning, en enkel behandling, men med nogenlunde den samme skattemæssige stilling, som virksomhedsordningen vil give. Det vil betyde, at disse mindre virksomheder vitterlig får et reelt valg mellem den nye kapitalafkastordning, den hidtidige virksomhedsordning og den almindelige personindkomstbeskatning. Ud over den væsentlige forenkling er der i virksomhedsordningen også et par væsentlige forenklinger i selve funktionen, og endelig er der en særdeles væsentlig og nødvendig hindring af spekulation for hovedaktionærer ved skattefri virksomhedsomdannelse og fusion.

Nu har jeg sagt forenkling så mange gange, at jeg skal resumere, hvem det er en forenkling for. Det er det nemlig ikke for folketingsmedlemmer, der skal behandle forslaget, for det er utrolig kompliceret, der er meget teknik i det, men for dem, det vedrører, nemlig de mindre virksomheder uden for virksomhedsordningen, selve virksomhedsordningen og skattemyndighederne, er der tale om en forenkling.

Min sidste bemærkning skal dreje sig om det provenuskøn, der nævnes i lovforslagets bemærkninger, og som peger på et mindre provenu på ca. 100 mio. kr. årligt. Efterhånden som tiden går, tror jeg, vi vil se, at det samvirke, der sker mellem forenkling og hindring af spekula-

[Pia Gjellerup]

tion, vil give provenuneutralitet. I hvert fald giver det et bedre skattesystem – meget teknik, men nødvendig teknik og i hvert fald knap det provenutab, der er tale om i lovforslagets bemærkninger.

Vi kan selvfølgelig støtte forslaget gennemførelse så hurtigt som muligt.

Aagaard (KF):

Vi var i Det Konservative Folkeparti meget glade for indførelsen af den nugældende virksomhedsskatteordning i forbindelse med skattereforamtalen i 1985. Det var en ordning, som sikrede selvstændige den fulde skatteværdi af rentefradrag på erhvervsmæssige lån, sikrede en skattemæssig ligestilling mellem passive og aktive investeringer og skabte en udjævning af virksomhedernes beskatning af svingende årsindkomster gennem en lav foreløbig virksomhedsskat af det overskud, som blev stående i de enkelte virksomheder. Så langt så godt. Men vi har også hurtigt måttet erkende, at ordningen var meget kompliceret og indviklet, og det har haft den konsekvens, at vore virksomheder har måttet betale milliardudgifter for at få klaret deres mellemværende over for skattevæsenet, og det er efter vor opfattelse ikke rimeligt.

Det er derfor også med stor tilfredshed, vi ser på dette forslag til ændring og forenkling af virksomhedsordningen. Indførelsen af en kapitalafkastordning som et helt frivilligt alternativ til virksomhedsordningen betragter vi i Det Konservative Folkeparti som et fremragende forslag, der er enkelt, simpelt og meget overskueligt, og som giver de virksomheder, der ikke sparer overskud op, mulighed for at opnå fuld skatteværdi af deres virksomhedsrenteudgifter. Der er for os ingen tvivl om, at denne kapitalafkastordning vil tiltrække en ny stor gruppe af mindre virksomheder, som hidtil har holdt sig uden for virksomhedsordningen, ikke mindst fordi de har fundet den for uoverskuelig og besværlig og måske også for dyr.

Indførelse af kapitalafkastordningen betyder, at selvstændige erhvervsdrivende fremover har tre muligheder: enten at blive beskattet efter reglerne i den nuværende virksomhedsordning, at anvende den her foreslåede kapitalafkastordning eller fuldt ud at blive beskattet efter de regler, der gælder i personskatteloven.

De, der bliver tilbage i virksomhedsordningen, kan også glæde sig, idet forslaget lægger op til kraftige forenklinger; bl.a. for erhvervsdrivende med flere virksomheder er der tale om en særdeles markant ændring ved, at man fremover kan få alle sine virksomheder skattebehandlet som én samlet virksomhed.

Vi har også noteret os den aftale, regeringen har indgået med Socialdemokratiet om en række opstramninger af reglerne i virksomhedsordningen især med sigte på at imødegå spekulation med virksomhedsbeskatningen. Vi finder i Det Konservative Folkeparti disse opstramninger hensigtsmæssige, idet det for os er helt centralt, at de oprindeligt sunde og gode intentioner i virksomhedsbeskatningen videreføres uantastet, men nu i en mere forenklet, mere overskuelig og ikke mindst administrativt billigere model for vore virksomheder.

Svend Aage Jensby (V):

Det er ikke så vanskeligt at være ordfører for mit parti i en sag som denne, hvor vi har indgået en ganske fornuftig aftale med Socialdemokratiet, som vi ved der er fuld politisk opbakning til.

De tekniske detaljer er allerede gennemgået af fru Pia Gjellerup og hr. Aagaard. Hvorfor skulle jeg stå og gentage dem? Det er kun at tage Folketingets tid. Vi glæder os over, at en række nye virksomheder, ca. 70.000, kan få en betydelig årlig skattebesparelse ved at anvende den nye kapitalafkastordning. Vi glæder os over, at de, der har benyttet virksomhedsordningen, nu kan slippe billigt – det har kostet blod i vidt omfang at skulle anvende revisorer til disse indviklede reglers udnyttelse – og vi glæder os over de opstramninger, der bliver gennemført, for der har været eksempler, som simpelt hen har været egnet til at lægge gift for en fornuftig udnyttelse af virksomhedsordningen. Det er fint.

Jens Thoft (SF):

Jeg havde på SF's vegne forberedt mig mentalt på en større åndelig omfavnelser af skatteministeren, for forslaget er et, jeg længe har efterlyst, og jeg troede, det var den nye skatteminister, der havde æren af det. Nu har fru Pia Gjellerup ødelagt det hele ved at fortælle, at det er et forlig, hun har indgået med den gamle skatteminister. Men skidt nu med det, det er godt nok.

[Jens Thott]

Det betyder, at mindre erhvervsdrivende får den fulde udnyttelse af rentefradraget uden at skulle benytte virksomhedsordningen, som er alt for revisorkostbar, ingen tvivl om det. Den er også kompliceret, og jeg har selv været med til at komplicere den, ved at jeg i forbindelse med indførelse af ordningen påpegede en lang række huller. De huller stoppede forligspartierne, og det skal jeg være glad for, men det betød altså, at den blev voldsomt indviklet. Her er der tale om en forenkling og ligestilling entydigt til gavn for små erhvervsdrivende, herunder ejere af mindre byejeendomme, boligkollektiver m.v.

Så vidt jeg kan se, har vi samtidig fået løst et problem for studerende, som bor i andelsboligkollektiver, der formelt er organiseret som udlejningsejendomme. De ville nemlig miste retten til indtægt ved siden af SU, hvis ikke de gik ind i virksomhedsordningen, og gjorde de det, gav det både i pose og i sæk. Så vidt jeg kan se, vil denne ordning også løse dette problem for de studerende, og det er jeg svært tilfreds med.

Jeg er også tilfreds med, at man lukker hullet i forbindelse med skattefri virksomhedsomdannelse med efterfølgende udtynding af ejerforholdet. Hvor det tidligere tog 1-5 år at gøre sig fri af skatten, tager det nu 10 år. Jeg tror ikke, 10 er nok, det vil jeg gerne understrege, men det er klart et skridt i den rigtige retning, selv om jeg ikke tror, det er stort nok.

Jeg må erkende, at jeg ikke er i stand til at gennemskue, om det forhold, at en ægtefælle nu slipper for at skulle følge den anden ægtefælle ind i virksomhedsordningen, giver huller. Det vil jeg prøve at undersøge under udvalgsarbejdet, og hvis ikke det samtidig åbner huller, ser jeg heller ingen problemer i det.

Konklusionen er en absolut positiv modtagelse, og selv om lovforslaget teknisk set, som fru Pia Gjellerup også sagde, er tykt som en roman, er jeg sikker på, det af mange små erhvervsdrivende vil blive opfattet som rimeligt, retfærdigt og forenklet. Jeg synes, det er forenklet. Det ser ikke sådan ud, når man ser moppedrengen, men det er forenklet. Det er godt nok.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at både skatteministeren og fru Pia Gjellerup undervurderer mindreprovenuets. Mindreprovenuets bliver efter min bedste opfattelse langt

over 100 mio. kr. Mit skøn er mindst en 1/4 mia. kr., fordi vi har en lang, lang række ejere af små udlejningsejendomme med fire lejligheder, hvoraf ejeren selv bebor den ene, som nu selvfølgelig vil benytte sig af ordningen, og som ikke tidligere kunne benytte sig af den, fordi det, de skulle af med til revisorbistand, slet ikke svarede til den sparede skat. Jeg tror, vi får et mindreprovenu af en lang større størrelsesorden. Men skidt med det, det er såmænd også retfærdigt nok.

Mit sidste spørgsmål skal være til skatteministeren. Hvorfor forestiller man sig ikke ordningen trådt i kraft allerede pr. 1. januar 1992? Er der nogen grund til, at ordningen ikke træder i kraft med virkning for den selvangivelse, der skal laves her i februar-marts måned? Det skal være min opfordring til skatteministeren: Hvorfor ikke en lidt tidligere ikrafttræden? Jeg kan ikke se, der er noget i vejen for det; vi er alle sammen enige om, at det er retfærdigt og rimeligt og forenklet, det, der sker. Hvorfor så ikke gennemføre denne rimelige og retfærdige forenkling allerede med virkning for den selvangivelse, folk skal til at udfylde i februar måned?

Det er disse her boligkollektiver, jeg har på nethinden. Ellers vil virkningen blive – med det forlig, undervisningsministeren lavede med et flertal i Tinget – at vi tvinger en lang række af de andelsboligkollektiver, som bor i udlejningsejendomme formelt organiseret som andelsforening, men reelt som interessentskab, ind i virksomhedsordningen. Mange af dem har slet ikke været opmærksom på, at overskuddet af deres udlejningsejendom skal medregnes som personlig indkomst og derfor vil nedsætte den indtægt, de må have ved siden af SU. Så jeg vil altså opfordre til, at forligspartierne overvejer at gennemføre forslaget med virkning allerede fra den 1. januar 1992.

Ole Donner (FP):

Skatteministerens forslag om en forenkling af virksomhedsskatteordningen er Fremskridtspartiet positivt over for. Vi er meget tilfredse med, at skatteministeren her forsøger at indfri sit løfte om at lave nogle forbedringer på virksomhedsskatteområdet. Fremskridtspartiet har mange gange påpeget, at det måtte være muligt at lave nogle forbedringer og forenklinger.

[Ole Donner]

Lovforslaget bør gennemgå et grundigt udvalgsarbejde, fordi det indeholder så mange ændringer af forskellige principper. Fremskridtspartiet ser meget positivt på den forenkling af reglerne, som indebærer, at ejeren af flere virksomheder kan behandle dem som en helhed i stedet for, som tilfældet er nu, at skulle have besvær med at holde virksomhederne skarpt adskilte.

Vi er også tilfredse med ministerens forslag om, at der skal ske en ændring af reglerne om tvungen anvendelse af virksomhedsordning for ægtefæller. Vi finder absolut, at det er et fremskridt, at man nu kan vælge uafhængigt af hinanden.

Ministerens forslag om kapitalafkastordningen er måske ikke helt så enkelt, som det kunne være, men Fremskridtspartiet er enig i formålet, nemlig at der fremover skal beskattes med mellem 52 og 58 pct. på linje med anden kapitalindkomst som f.eks. renter og ikke med op til 68 pct., som tilfældet er nu. Jeg har på fornemmelsen, at ministeren selv er klar over, at beregningsmetoden for kapitalafkastet måske ikke er helt enkel, idet ministeren siger i fremsættelsestalen:

»Kapitalafkastningsordningen har den væsentlige fordel, at den er simpel at anvende set i forhold til virksomhedsordningen.«

Af den sætning kunne man udlede, at ministeren heller ikke selv er helt tilfreds med den måde, man tackler problemerne på, og når man henviser til, at det er lettere at administrere end virksomhedsskatteordningen, har man jo netop adskillige gange givet udtryk for, at virksomhedsordningen har været svær at beregne. Men måske kan udvalgsarbejdet kaste lidt mere lys over problemerne.

Forslaget om ændring af hovedaktionærreglen ved skattefri virksomhedsomdannelse og skattefri fusion ønsker vi nærmere behandlet i Skatteudvalget, inden vi tager endelig stilling til det.

Jeg vil gerne takke den tidligere skatteminister, hr. Fogh Rasmussen, fordi ministeren har indfriet sit løfte ved at fremsætte dette forslag. Engang i fjor havde vi en debat, hvor Fremskridtspartiet stemte for nogle afgiftsforslag, og hvor ministeren nævnte her fra talerstolen, at han ville komme med en forenkling af reglerne.

Fru Pia Gjellerup lagde megen vægt på, at det var en aftale, der var indgået mellem Socialdemokratiet og regeringen, og det er da også rigtigt, men vi må sige fra Fremskridtspartiets side, at mange af de ting, som jeg har givet udtryk for over for ministeren, er indeholdt i lovforslaget, og det er vi meget tilfredse med, selv om vi blev advaret af hr. Stavvad om, at vi skulle ikke tro, at der blev lavet om på de regler, for det havde man talt om så mange gange tidligere. Derfor er jeg glad for hjælpen fra Socialdemokratiet, som har bevirket, at det tilsyneladende bliver mere enkelt at administrere virksomhedsordningen i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Jeg kan betro hr. Ole Donner, at kapitalafkastordningen ikke er nær så indviklet som virksomhedsordningen. Jeg har dermed ikke sagt, at den er simpel, men den er dog meget lettere at forstå.

Med hensyn til kapitalafkastdelen skal jeg understrege over for ministeren, at når jeg ønsker ikrafttrædelsesdatoen fremrykket, handler det udelukkende om selve kapitalafkastdelen. Der er tale om en fordel for skatteyderne, og der kan derfor ikke være problemer med at lovgive med tilbagevirkende kraft for denne dels vedkommende. Det er ikke til ulempe for nogen, folk kan selv bestemme, om de vil deltage, så det kan kun være en fordel. Men det er altså kun den del af lovforslaget, som jeg forestiller mig skulle træde i kraft tidligere.

Elisabeth Arnold (RV):

Nu er der jo sagt mange rosende ord om dette lovforslag; der har været stor ros fra både forligspartierne, SF og Fremskridtspartiet, og jeg skal ikke slå skår i glæden ved at begynde at kritisere dette forslag. Det ser fornuftigt nok ud, og det tyder jo på, at når viljen er til stede, kan meget lade sig gøre, så det lover måske godt for fremtiden, også set i lyset af den debat, vi havde i formiddags om en kommende skattereform.

Min eneste betænkelighed er, at Det Radikale Venstre ikke har været med til at lave denne aftale. Vi har jo ikke altid lige gode erfaringer, når Socialdemokratiet og regeringen laver aftaler sammen. Jeg kan minde om Øresundsbroen og Storebæltsbroen og hybridnettet og

[Elsabeth Arnold]

andre konstruktioner, og der har også været nogle skatteforslag, som jeg synes har været mindre heldige, f.eks. nøglepersoners nedslag i skatten osv.

Vi vil meget gerne fra radikal side hjælpe hr. Jens Thoft i hans filigranarbejde for at prøve at finde ud af, om der skulle være et eller andet galt med forslaget, men i øvrigt vil vi gå ind i udvalgsarbejdet med åbent sind og positiv ånd.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg kan ikke som den radikale ordfører svinge mig op til at sammenligne dette forslag med hverken Øresundsbroen, Storebæltsbroen eller lignende store, betydningsfulde projekter, men skal nøjes med at konstatere, at der er lavet et godt stykke arbejde. Det er da muligt, at det kan gøres en smule bedre, men jeg synes, det ser ud til at være så godt gennemarbejdet, at vi vil kunne støtte det uden ændringsforslag. Og kommer der en lille forbedring, ja, så støtter vi også den.

Skatteministeren (Peter Brixtofte):

Jeg vil sige tak til alle partierne for en meget positiv modtagelse og i den forbindelse understrege, at det vil være rigtigt at udtrykke en varm tak til min forgænger, hr. Fogh Rasmussen, som nåede frem til dette resultat, der såvel indholdsmæssigt som politisk er særdeles positivt for virksomhederne og dermed for samfundet.

Der blev kun stillet et enkelt spørgsmål, det var hr. Jens Thoft, der spurgte, om lovforslagets afsnit om kapitalafkast kunne træde i kraft fra og med den 1. januar 1992. Det kan vi undersøge, og så må vi se, hvad det betyder, og vurdere, om det kan lade sig gøre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om en omgælsesklausul i skattelovgivningen.

Af Jens Thoft (SF) m.fl.

(Fremsat 12/11 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Peter Brixtofte):

SF's beslutningsforslag opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til en særlig lov om skatteunddragelse inden udgangen af 1993. Grundprincippet i et sådant lovforslag skal være, at hvis en skatteyder gennemfører en transaktion, der ud fra almindelige forretningsmæssige hensyn må betegnes som en omvej for at udnytte skattemæssige fordele – især asymmetriske beskatningsregler – skal skattemyndighederne kunne tilsidesætte de pågældende transaktioner og beskatte efter de omgædede regler.

Det er nu tredje gang, at SF fremsætter forslag om en generel omgælsesklausul. I 1982 fremsatte SF et beslutningsforslag og i 1985 et lovforslag, ingen af disse forslag blev vedtaget, og lad det være sagt med det samme: Regeringen kan heller ikke denne gang gå ind for en omgælsesklausul.

For det første foretager domstolene efter gældende praksis allerede en helhedsvurdering af skattearrangementer og tilsidesætter dem, hvis deres form og indhold ikke dækker over de reelle økonomiske forhold. Tilsidesættes dispositionen, foretages beskatning i overensstemmelse med det reelle indhold. Har et selskab f.eks. solgt en ejendom til hovedaktionæren til en alt for lav pris, er den økonomiske gevinst i realiteten udbytte, og beløbet bliver derfor også beskattet som sådant.

For det andet vil en omgælsesklausul være i strid med helt fundamentale retssikkerhedsgarantier. Domstolens praksis kan betegnes som en efterprøvelse af de reelle økonomiske forhold, hvorefter beskatning foretages i overensstemmelse hermed. En egentlig omgælsesklausul retter sig derimod ikke mod faktum, men mod den juridiske vurdering af faktum.